

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Święcony sprawom
miejscowym oraz

Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY
za miejscowych i zamiejscowych:
Rocznie Rb. 6.—
Półrocznie 3.—
Kwartalnie 1.50
Miesięcznie — 50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Aleja 11 № 88, telefonu № 59, skrzynka pocztowa № 21, adres telegraficzny „Goniec-Częstochowa”.
Redakcja otwarta tylko w dni powszednie od godz. 6-ej do 7-ej wieczorem.
Administracja w dni powszednie do godz. 6-ej wieczorem, w niedziele i święta do godz. 11-ej rano.
Redakcyi bez zastrzeżenia nie zwracają się.
Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie.

CENA OGŁOSZEN:
za jedn. wiersz lub jego miejsce na 1-miej. stronie 80 k., na IV-ej 10 k.
Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.
Nadesłane za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia 1/2 bne o 8 kop. za tydzień

8-KLASOWE GIMNAZJUM POLSKIE w Częstochowie (Teatralna 7).

Przyjmuje zapisy do wszystkich klas. Egzaminy od 26 sierpnia.

Lekcje od 3 września.

Opłata w ratach kwartalnych wynosi: w kl. wstęp. 12½, rb., w kl. I—15 rb., w kl. II—17½, rb., w kl. III—22½, rb., w kl. IV—25 rb., w kl. V—25 rb., w kl. VI, VII i VIII—30 rb.

Kancelaria otwarta codziennie od godziny 11-ej rano do 2-ej po południu.

710—2—2

Dyrektor Gimnazjum **Walerjan Kuropatwiński.**

Reprezentantem „Gońca Częstochowskiego” na Sosnowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest **Wacław Badurski** (Sosnowiec, hotel „Warszawski”).

Reprezentację „Gońca Częstochowskiego” na Zawiercie objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** w Zawierciu.

8-kl. GIMNAZJUM im. MICKIEWICZA
Zapis rozpoczął. Egzaminy od 26 sierpnia. Opłata szkolna 12 i pół i 15 rubli kwartalnie.

Otwarta będzie 5 klasa.

Przy szkole pensjonat. — Egzaminy rozpoczęte. Kancelaria: **Szkolna 10**, od 10—12 i do 3—5. 620—12—1 Dyrektor **Cz. Bagiński.**

Dentysta Marjan PUCHALSKI
II-ga Aleja № 26 róg Teatralnej, w domu D-ra Wasserthala (nad Apteką W-go Długosza). 635 31—9

D-ta Gelbrad
powrócił. II Aleja № 18. 599 5—4

Lekarz-Dentysta M. GREJNIEC
Leczenie, plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez podniebienia, prostowanie krzywo-
rumnych zębów.
I Aleja № 10, dom Rajcherowej, gdzie skład apteczny Neufelda, telefon № 108.

Zero.

Stara legenda mówi, że i szatan miał pewien udział w stworzeniu świata. Nie stworzył wprawdzie zbyt wiele, ale twór jego ciągnął się daleko, jak nie, która niema końca. Jego dziełem są mianowicie liczby, stąd wszystko, co ma z nimi jakąkolwiek styczność, oddane jest piekłu. Oczuwaliśmy to, gdy w szkole gnębił nas nauczyciel arytmetyki, że zaś kasjerzy i bankierowie staną się bezprowrotnie łupem... czarta, o tem czytacie można codziennie w gazetach. Zresztą szatan nie wysilił się nadmierne nad swoim dziełem. Stworzył liczb dziewięć, dał każdej z nich osobną szatę, i nakazał im, by się ustawiły w długich szeregach i w tej formacji wprowadzały zamęt w świat Bży. Gdy wszystkie ubrały przywoicie i zdawało mu się, że wypościć już może po swych trudach, usłyszał delikatny cieniutki głosik:

— Ale ja nie mam jeszcze ubrania. Szatan zadziwił się i zapytał:

Od 1 października r. b. otwarte będą w Częstochowie

KURSY WIECZORNE

przygotawczo-pedagogiczne na nauczycieli i nauczycielki ludowe. **Opłata 80 rubli za cały kurs od października do września.** Takie same na nauczycieli i nauczycielki domowe. **Opłata 100 rubli za cały kurs.** Kursa przygotowawcze na świadectwa wojskowe. **Opłata 100 rubli za cały kurs w ratach kwartalnych.** Zapisy przyjmuje kancelaria gimnazjum im. **Mickiewicza (Szkolna 10)** 777-10-1

Kalendarzyk.

D. 29 Sierpnia.

1. Ikon chrześcijański: dziś Ścięcie głowy Św. Jana Chrzciciela jutro Róży Lim. P.
Imiona słowiański: dziś Racibora bl. jutro Szczęsnego
Wschód słońca godz. 4 m. 59, zachód godz. 7 m. 4.
Ubyło dnia: 2 godzin 40 minut.
Wiadomości historyczne: 1490. Pierwsze przymierze z Niemcami. — 1672. Kamieniec Podolski poddaje się Turkom. — 1842. Pokój w Nankinie.

Wzorowa wioska.

Albigowa... Idealna wieś polska w zachodniej Galicji, ongi smutne, walące się gniazdo zwykłej nędzy i ciemnoty wiejskiej, które stało się dziś wzo-

— Któż jesteś? Nie widzę cię przecież wcale.
— A jednak jestem najważniejszym ze wszystkich — brzmiała odpowiedź. — Bezemnie moi towarzysze niczego zdziałaliby nie mogli. Daj mi również ubranie — jestem z e r e m.
Uśmiechnął się szatan, jak tylko on uśmiechał się umie i rzekł:
— Rozdałem, co prawda, już wszystkie kreski i haczyki! Ale zaczekaj! Jesteś wprawdzie niczem, ale będziesz wyglądać jak pełen worek.
I dał mu ubranie, które nie miało ani rogów, ani kantów, tak, iż żaden człowiek uderzył się o nie nie mógł, ani zadrasnąć; było ono całkiem okrągłe i usunęło się, gdy ktokolwiek schwylił próbował zero. Miało wygląd syty i zadowolony, bez śladu opozycji i pesymizmu.
W tej postaci zero wystąpiło na widownię świata i niebawem znaczyło wiele więcej, niż wszyscy jego towarzysze. Było wprawdzie niczem, lecz posiadało dziwny urok. Było dość rozumne, aby nigdy nie kroczyć na czele i cicho stało poza jedynką i towarzyszami, któ-

rowem siedliskiem ludzkim, dzięki uśłowianom kapłana polskiego, który swję kapłaństwo rozumiał, jako szereg prac ofiarnych dla tej gromady wiejskiej, wśród której los go postawił...

Już przy wjeździe — pisze korespondent „Kur. Warsz.” — widać zamożność, widać czystość i porządek. Przy domach migają pasma świętych jarzyn, tu i owdzie zamiast strzechy widnieje dachówka. A dalej dom piętrowy z napisem „Szkoła gospodyń wiejskich” i jeszcze inny dom z napisem „Szkoła Koszykarska”.

Przed 22 laty ksiądz Antoni Tyczyński został proboszczem w Albigowej, kuszepterem ubogiej rozpiętej wioski, przybitej długami, co obrosły ziemię chłopską, jak perz ziemię, rozdrobioną na maleńkie działki.

Tam, gdzie dziś lśnią się dachówki, stały kurne chałupy, szkoły nie było ani śladu.

Pierwszym dziełem ks. Tyczyńskiego była szkoła ludowa, za nią poszło kółko rolnicze i to kółko prawdziwe, nie tylko sklepik, lecz i czytelnia, miejsce wykładow, organizacja sprzedawania narzędzi rolniczych, nawozów sztucznych nasion.

Potem zaś zoną została szkoła koszykarska, której kierownikiem jest dziś dawny chłopak do posing proboszcza — ta szkoła, która mieści się obecnie w piętrowym domu murywanym i ma 50 uczniów.

Jeszcze przedtem stanął wspaniały kościół, gmach murywany, kosztujący zaledwie 70,000 koron, o którym ks. Tyczyński skromnie mówi:

— Dziś był kosztował znacznie taniej, ale to były pierwsze próby...

A na zapytanie skąd się wzięły fundusze w gminie ubogiej, jak Łazarz, dodaje:

— Zaczęło się z „szustką” w kieszeni... Dobrzy ludzie dopomogli... I jakoś się zrobiło...

Zrobiło się w Albigowej i wiele innych rzeczy, a przede wszystkim dzięki energicznemu zabiegom dzielnego kapłana „zapobiegło się” dalszemu rozdrabnianiu gruntów za pomocą wysyłania młodzieży wiejskiej do szkół fachowych i ogrodniczych, przemysłu drzewnego, sukienniczego, organistów, mleczarskich i t. d.

Następnie trzeba było podnieść dochód z roli i w tym celu w r. 1902 powstała tu spółka mleczarska, która już w 1905 r. przerabiała prawie 200,000 litrów mleka.

Przy spółce naturalnie kurs mleczarski, potem kasa Rajfajsena, dalej spółka drenarska. Aby zaś się opłacił motor pędzący fabrykę rur drenowych, powstał młyn parowy, a jedno i drugie prowadzi spółka przemysłowo-rolnicza. Posiada nadto Albigowa Szkoła gospodyń wiejskich i ochotniczą straż ogniową.

Jakże zgodniali wygląd ma natomiast jedyńska. Z pewnością, że kiedy niekiedy stawiają jej pomnik... Zważywszy jednak należy, że nie nie bywa tak często uświęcony w marmurze lub spłzu jak właśnie zero! Teraz wyjaśnia się także, dlaczego zero miało tak często zbłyżać pozornie godatek, ów luk albo haczyk u góry, który z taką pewnością siebie spogląda na świat cały. Haczyk ten jest niezbyt, aby zawiązać nań rozmaite cenne przedmioty. Dzięki temu haczykowi żaden order i żaden tytuł nie zdola ominąć zera.

Wykonawca: pomnik, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowlach kościółów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwycześniejszych do najwykwintniejszych pod względem artystycznym wykończenia, ze wszystkich krajowych i zagranicznych nych prima materjałów kamienia i drzewa. Dekonacje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty sztukatorskie. Zakład podejmujący się wykonywać roboty w miejscowościach najodleglejszych Informacje, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Ceny przystępne.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamiński i Proszowski w Częstochowie, Alcja III dom własny.

Albigowa nie jest zamieszkała przez ludność „wyjątkową“, bo jeszcze niedawno był to lud ciemny, nędzny i pijacy. Albigowa jest do wodom, co może zdziałać duchowieństwo wiejskie—gdy zechce.

Ta wioska dziś „wyjątkowa“, ta „wioska model“ stała się dzięki sile woli jednego człowieka. Warto zapamiętać to czcigodne imię skromnego kapłana wiejskiego... Nazywa się ks. Antoni Tyczyński...

Ośmiogodzinny dzień roboczy.

III.

W 1889 r. kwestja dnia 8-godzinnego stała się kwestją życia dla polityków. John Burns, włączony do swego programu ośmiogodzinny dzień roboczy dla wszystkich zajęć, został wybrany na członka londyńskiej rady hrabstwa.

Bill ośmiogodzinny zaczyna poruszać ogół i uznawany jest za „dobry temat“ zarówno do rozmów, jak i „przeglądów miesięcznych“.

Na międzynarodowym kongresie robotników, marksistów i possibilistów, w Paryżu, odbytym 15—20 czerwca 1889 r., kwestję dnia ośmiogodzinnego rozpatrywano wszechstronnie i przyjęto rezolucję, że dzienna praca powinna być ograniczona do ośmiu godzin, że takie maximum dnia roboczego powinno być ustanowione przez prawo międzynarodowe. Na tym samym kongresie wyznaczono dzień 1 maja 1890 r. do zademonstrowania na rzecz ośmiogodzinnego dnia roboczego, jednocześnie przez całą międzynarodówkę. Ponieważ 1 maja w r. 1890 wypadł w dzień powszedni, demonstrację więc przeniesiono na pierwszą niedzielę maja.

Demonstracja owa, urządzona w Londynie, miała olbrzymie rozmiary. Wzięło w niej udział przeszło ćwierć miliona ludzi. Z 12 trybun w Hyde-parku mówcy uzasadniali potrzebę ośmiogodzinnego dnia roboczego.

Podobna demonstracja we wszystkich wielkich miastach na kontynencie odbyła się, pomimo dnia powszedniego, 1 maja.

We wrześniu 1890 r. na kongresie w Liverpoolu, większość 193 głosów przeciwko 155, po raz pierwszy uchwalono, aby zażądać wprowadzenia ośmiogodzinnego dnia drogą prawodawczą.

Niezmiernie ważną od tego czasu staje się okoliczność, że ruch na rzecz dnia 8-godzinnego zaczyna nabierać charakteru politycznego.

Od jesieni 1890 r. partje polityczne zaczynają popierać bill dnia 8 godzinnego dla górników i projekt ograniczenia przez prawo czasu pracy na kolejach.

D. 22 marca 1892 r. kwestja dnia 8-godzinnego dla górników znowu weszła pod debaty parlamentu i tym razem spotkała o wiele większe poparcie. Ale przeciwnicy jeszcze zwyciężyli, co prawda, odrzucając wniosek większością zaledwie 17 głosów.

7 czerwca 1892 r. zebrał się w Londynie trzeci międzynarodowy kongres górników, na który przysłało swoich przedstawicieli przeszło 900,000 robotników-górnicy. Na tym kongresie przyjęto rezolucję następującą: Kongres jest tego stanowczego zdania, że najprostszą drogą do zapewnienia robotnikom dnia ośmiogodzinnego, jest zdobycie odpowiedniego prawa państwowego.

Właśnie w tym czasie zaczęła się kampania wyborcza do parlamentu. Robotnicy ogłosili w całej Anglii, że głosy swe oddadzą temu z kandydatów, który bronić będzie w parlamencie billu ośmiogodzinnego.

3 maja 1898 w izbie gmin większością 278 głosów przeciwko 201, przy drugim czytaniu przeszedł bill 8 godzinnego dnia roboczego dla górników.

Dało to pochop, że inni robotnicy wystąpili ze stanowczym żądaniem ustanowienia ośmiogodzinnego dnia roboczego dla wszystkich robotników.

Z tą chwilą ruch ośmiogodzinny przybiera coraz więcej i więcej charakter międzynarodowy.

Dzięki temu, że różni przedsiębiorcy prywatni wprowadzili u siebie 8-godzinny czas roboczy, jak również przykład ministerjum wojennego i morskigo, które zastosowały takisam czas roboczy, pobudził wielu do naśladowania. Wreszcie niektórzy przedsiębiorcy, wprowadzając u siebie 8-godzinny dzień roboczy, motywowali to przesvědzeniem, że wcześniej, czy później wypadnie im to zrobić, więc, lepiej przystąpić do tego odrazu.

Olek z Sosnowca.

Pierwszy krok trustu fabrykantów łódzkich.

—0—

„Kurjer Łódzki“ podaje:

Wskutek żądań podwyżki piacy, postawionych przez robotników poszczególnych oddziałów fabryk, należących do związku łódzkich fabrykantów przemysłu bawełnianego, w ubiegłą sobotę odbyła się w Berlinie narada związkowców, na której powzięto odnośną uchwałę i postanowiono podać ją do wiadomości ogółu robotników przez ogłoszenia, które dzisiaj właśnie rozlepione zostały na murach fabryk związkowych.

Treść ogłoszeń, identycznych we wszystkich fabrykach, jest następująca:

Ogłoszenie

Związek Fabrykantów Łódzkich przemysłu włókiennego:
Tow. Akc. „Karol Scheibler“
" " „I. K. Pozański“
" " „Heinzel i Kunitzer“
" " „L. Grohmann“
Karol Steinert
B. Biedermann
H. Grohmann

podaje do wiadomości robotników wyżej wymienionych firm, iż żadne podwyżki, w jakiegokolwiek formie, bez pozwolenia całego związku, w oddzielnych fabrykach dane być nie mogą.

Natomiast już obecnie Związek przystąpił do wypracowania możliwie jednakowych stawek piacy za jednakową robotę, aby według możności wyrównać istniejące różnice w stawkach fabryk związkowych.

W swoim czasie rezultat będzie podany do wiadomości.
Łódź, dnia 27 sierpnia 1907 r.

ZWIĄZEK

Zjednoczonych Łódzkich Fabrykantów przemysłu bawełnianego.

NOWINY.

Ogólne

Prasa potajemna. „Russk. Wied.“ cytują z najpodważszych raportów ministra sprawiedliwości ciekawe dane o ilości tajnych drukarni, wykrytych od roku 1890 do 1900. Dane te wskazują, jak szybko i nieopowstrzymanie wzrastała prasa potajemna. W ciągu roku 1895—1897 wykryto 3 tajne drukarnie: w Warszawie, Łachcie i Nowogrodzie. W r. 1898 wykryto już 4: w Jekaterynosławiu, Mińsku, Białymstoku i Petersburgu. W r. 1900 wykryto 8 drukarni potajemnych: w Łodzi, Wilnie, Mińsku, Tambowie, Jekaterynosławiu, Krzemieńczuku i inne. W tym samym okresie czasu, według informacji ministerjum, szeregono już 20 wydawnictw perjodycznych potajemnych, wydano 60 broszur nielegalnych i wydrukowano 153 odezwy.

Częstochowa.

Z Jasnej Góry. Około 50,000 wierznych zgromadziło się na uroczyste nabożeństwo podczas wczorajszego odpustu Matki Boskiej Częstochowskiej na Jasnej Górze.

Sumę przy daru na szczyście kaplicy celebrował pontyfikalnie przewielebny o. generał paulinów ks. Ezebjusz Rejman, a kazanie wygłosił na walach ks. prałat Wincenty Tymieniecki z Słomczyna.

W wielkim kościele sumę odprawił ks. Jankowski, proboszcz parafii Milejów w pow. piotrkowskim, kazanie zaś wygłosił o. Izidor.

Koło XXI Towarzystwa „Jedność“ pracowników D. Z. W. W. z D. Z. „Herby-Częstochowa“, zawiadania iż z początkiem roku szkolnego otwiera szkołę II kl., która mieścić się będzie w domu p. Kohna, ulica Teatralna № 13.

Zapisy przyjmują się codziennie od godziny 9-ej i pół rano do 12-ej w południe i od 7-ej wieczór w lokalu szkolnym.

Wpisowe dla dzieci członków oraz kolejarzy dr. żel. „Herby-Częstochowa“ rb. 2 mies. (24 rocznie) w klasach podstępnej i wstępnej oraz 2 rb. 50 k. w klasach I i II (30 rocznie).

Dla miasta we wszystkich klasach o jeden rubel więcej.

Wykłady rozpoczyna się po d. 15 września, w którym to czasie nastąpi uroczystość otwarcia i poświęcenia szkoły przez księdza prefekta.

Gimnazjum im. Adama Mickiewicza. Dowiadujemy się, że od dnia 15 października r. b. przy gimnazjum im. Mickiewicza powstają:

1) Wieczorne kursy przygotowawcze—

pedagogiczne nauczycieli i nauczycielek ludowe.

2) Wieczorne kursy przygotowawcze pedagogiczne na nauczycieli i nauczycielki domowych.

Aby zostać przyjętym na kursy pierwsze, należy na egzaminie wstępnym wykazać znajomość kursu czterech klas gimnazjum prywatnego lub pensji żeńskiej; na drugie kursy — wymagana jest znajomość sześciu klas gimnazjum męskiego, lub siedmiu pensji żeńskiej.

Oplata na pierwszych kursach wynosić będzie 80 rb., na drugich — 100 rb., za kurs cały trwający rok w czasie od października do września.

Po ukończeniu kursów komisja egzaminacyjna wydawać będzie odpowiednie świadectwa.

Otwarte będą również kursy wieczorne na świadectwa wojskowe, na które przy wstąpieniu wymagana jest znajomość kursu trzech klas gimnazjum rządowych. Oplata na te kursy wynosi 100 rb. za cały kurs.

Najmniejsza liczba kandydatów lub kandydatek na każde z kursów powyższych wynosi 20.

Zapisywać się można do 1 października w kancelarji gimnazjum im. Mickiewicza (ul. Szkolna 10). — oplata w ratach kwartalnych.

Kadencja sądu okręgowego piotrkowskiego rozpocznie się dnia 8 września i trwać będzie 3 dni. O ile styszyliśmy na wokandyzie jest kilka spraw interesujących.

Strzał do stróża. W dniu 28 b. m. o godzinie 9-ej wieczorem niewiadomy człowiek wyrzucił z rewolweru zranil w lewą szyć siedzącego przed bramą domu № 30 przy ul. Krakowskiej stróża Baltazara Sterczewskiego.

Nieszczęśliwy wypadek. W d. 25 bm. o g. 6 wieczorem na balkon I. piętra domu № 35 przy placu Wieluńskim wyszedł Karol Dąbrowski w stanie nietrzeźwym w towarzystwie 11-letniej Aleksandry Małczyńskiej, poczem wzię ją na ręce, podniósł do góry i zaczął z nią żartować. M. wyszła z rąk Dąbrowskiego i spadła na trotuar, czego następstwem było rozbitcie czaszki i obecnie walczą ze śmiercią. Dąbrowskiego aresztowano i wsadzono śledztwo.

Echa pożaru. Wskutek pożaru, jaki powstał na ul. św. Rocha w dniu 26 b. m. spaliły się 2 murywane, kryte papa, spichlerze, napełnione zbożem, należące do Tomasza Puchaly i Stanisława Organowskiego. Straty wynoszą 2,500 rb. Ofiar w ludziach nie było.

Dąbrowa.

Strach u wielkie oczy. Wczoraj wieczorem niósł chłopec fabryczny skrzynkę, celem wyeksportowania tejże na pociąg № 15. Zardami stacjami podejrzewając, iż w skrzynce znajdują się materiały wybuchowe przytrzymał skrzynkę i z wielką ostrożnością zabrali się do zbadania jej zawartości. Ku wielkiej ucieście podróżnych w skrzynce znaleziono paczki, które zawierały—karbit.

Sosnowiec

Jedwab w wagonie węglowym. Wczoraj o godzinie 11-ej przed południem jeden z niższych urzędników komorowych kontrolując pociąg towarowy, w wagonie węglowym odnalazł ukryte głęboko pod węglem materiały jedwabne i pół jedwabne przemycone z zagranicy. Wartość skonfiskowanego materiału wynosi około 400 rubli.

Komora wytoczyła proces zarządowi drogi żelaznej W. W. za niedopiniowanie ładunku i ułatwianie przemytnictwa.

Napad na pociąg. Kilku wyróstków lat około 13 napadło wczoraj wieczorem na pociąg węglowy idący z Nivki. Zastawiana służba kolejowa odganiła młodocianych złodziejom zajętych zrzucaaniem węgla z wagonów na ziemię.

Skutki sprzeczki. Pomiędzy dwoma robotnikami pracującymi w fabryce Dietla Bolcerminem a Kręzłem przyszło wśród sprzeczki do bójkii, która zakończyła się poraniem B. Kręzła. Ciężko rannemu nożem w głowę udzielił pierwszej pomocy felczer.

Linas Hachojlim.

W tych dniach zalegalizowane zostało Sosnowieckie żydowskie Stowarzyszenie wzajemnej pomocy przy chorych p. n. „Linas Hachojlim“, zadaniem którego jest nieść czynną pomoc za pośrednictwem pielęgniowania chorych i czuwania przy nich.

Stowarzyszenie powyższe z wielu względów zasługuje w zupełności na uznanie i poparcie, gdyż każdemu wiadomo, jak w wielu wypadkach choroby nie tylko lekarstwa same lecz i umiejętne pielęgniowanie i odpowiednie obchodzenie się z chorym wiele wpływa na uratowanie go i szybki powrót do zdrowia. Nie-

zależnie od tego zadania Stowarzyszenia „Linus Hachojlim” nosi się z myślą posiadania na stałe swego lekarza i felczera, aby nieść kompletną pomoc biednym chorym, a jest ich tak wiele, że wszystkim nie jest wstanie podać ambulatorjum dla biednych, znajdujące się przy Towarzystwie Dobroczynności dla żydów w Sosnowcu.

Godnym jest również uwagi, że jak dotąd do Stowarzyszenia „Linus Hachojlim” należą dotąd sami ludzie ciężkiej pracy, z klasy prawie najuboższej, bo z rzemieślników szewców, krawców, stolarzy, tragarzy i t. d. Jest to więc Stowarzyszenie proletariackie, które z każdą biedą i nędzą z własnego doświadczenia współczuje.

W dniu 23 b. m. w lokalu własnym w domu p. Cukierniana przy ul. Targowej № 18 odbyło się ogólne zebranie członków Stowarzyszenia „Linus Hachojlim” dla wyboru członków zarządu.

Posiedzenie zagalii p. I. D. Brauer i, wyjąsnijszym zebraniem cel Stowarzyszenia, zaproponował na przewodniczącego p. A. Lewina, który położył wiele zasług w staraniu się o zalegalizowanie Stowarzyszenia. Propozycja p. B. jednomyślnie przyjęta została, poczem na asesora zaproszono pp. Brauera, Kryzotowskię i Dziewięckiego, następnie odczytano ustawę i niezwłocznie przystąpiono do wyborów, które dały rezultat następujący:

Wybrani zostali: I. D. Brauer (89 głosami), A. Lewin (88 gt.), L. Baumer (86 gt.), I. M. Londner (82 gt.), Ch. Abramowicz (79 gt.), A. Rotenberg (79 gt.), Ch. Jakubowicz (77 gt.), M. Reich (76 gt.), D. Dziewięcki (73 gt.), M. Piszel (72 gt.), I. Konopiński (71 gt.), M. Szabas (71 gt.), I. Krymowski, N. Weinryb (65 gt.), S. Wejsman (60 gt.), I. Szwarcbaum (59 gt.) i M. Zilbergold (57 gt.).

Po dokonaniu wyborów p. Brauer wyjaśnił członkom ich obowiązki, jakim od tej chwili podlegają odnośnie do do pełnienia dyżurów przy chorych. Całtę do czuwania przy chorych a niezamożni, są wolni od składek i mają pierwszeństwo za odpowiednią placą do wyreżania innych członków.

Stowarzyszenie „Linus Hachojlim” liczy już przeszło 100 członków i jest już czynne, składka zaś miesięczna wynosi od 10 kop do 1 rubla.

Pierwsze to u nas Stowarzyszenie, które bez udziału tak zwanych inteligentów samo o własnej sile i z własnej inicjatywy do życia powołano zostało i niewątpliwie będzie się dalej pomyślnie rozwijać i odda ogromne usługi szerokim kołom społeczeństwa.

Warszawa.

— Dwie egzekucje. Wczoraj rano na stokach cytadeli warszawskiej został stracony 20 letni Michał Golon, z zawodu szewc. Golona uznano winnym napadu na pracowników firmy „Rafalikes” Salomona i Lejbe Wałowelskiego.

Trzech sprawców napadu dotychczas nie wykryto, czwarty Jan Miecz odebrał sobie życie; aresztowano jedynie Michała Golona, którego w ubiegłą sobotę warszawski sąd wojenny skazał na śmierć przez powieszenie.

— Onegdaj zatwierdzony został wyrok warszawskiego sądu wojennego, skazującego na śmierć przez powieszenie Ignacego Wiśniewskiego, którego uznano winnym współudziału w zamachu na Stefana Bogdanowicza, podoficera żandarmerji, w dniu 21 lipca r. b. w osadzie Paulinów.

Wczoraj Wiśniewskiego powieszono w cytadeli. W tej samej sprawie przed kilkunastu dniami stracono Maksymiljana Broniewskiego go.

Z różnych stron

— Nowy szpital w Lubartowie. „Lubl-nianin” donosi, że gubernator lubelski wniósł projekt urządzenia w Lubartowie szpitala powiatowego. Projekt metywowany jest tem, że powiat jest dość rozległy i nie posiada dotychczas szpitala; brak szpitala deklawie, odczuwają mieszkańcy tego miasta, którzy zmuszeni są odsyłać chorych do Lublina, Chełma lub do Brześcia.

Hapon żyje.

W „Birz. Wied.” p. I. Ługowski pisze: Oto już rok prawie i 4 miesiące upływa od chwili jak gazety ogłosiły o zagadkowej śmierci popa Hapona, który odegrał wybitną rolę w historii rewolucji rosyjskiej.

Jednak Hapon żyje! Półtora miesiąca temu osoba — pozostająca w bliskich stosunkach z bratem rodzonym zmarłego — J. rzęgo Hapona, zajmującym we Władywostoku skromne miejsce, zawiadomiła mnie, pod wielkim sekretem, że Jerzy Hapon nie został zabity, lecz żyje i znajduje się w Szwajcarii.

— Ale... czem jednak mi pan dowiedzie,

że Hapon żyje naprawdę? Na to potrzebne są dowody bezsporne: fakty, listy itd.

— Listy są... Ojciec Hapon, jak mi dobrze wiadomo, przysłał kilka listów do brata z zagranicy. Żyje nie najgorzej, jedno tylko jest źle — choruje.

Kongres socjalistów w Stuttgarcie.

Zjazd w Stuttgarcie (z kolei siódmy) z dwu względów zasługują na uwagę. Przedewszystkiem, liczbą członków przewyższa on nietylko poprzednie socjalistyczne, ale wszystkie wogóle dotychczasowe kongresy. Dość powiedzieć, że w obradach uczestniczył około 2000 osób, w czem blisko 900 jest oficjalnych delegatów partji i związków zawodowych. Największą ilość reprezentantów posiadają tu Niemcy, mianowicie 300 przedstawicieli. Anglia liczy ich 130, Austria — 80, Rosja — 50, Belgja — 88, Czechy — 32, Węgry — 27, Szwecja — 25, Stany Zjednoczone — 21, Francja — 19, Szwajcaria — 18, Danja — 16, Włochy — 16, Polska — 12, Bułgarja — 9, Holandja — 9, Norwegja — 7, Hiszpanja — 5, Rumunja — 4, Argentyna — 3, Afryka Południowa — 2, Australia — 1, Japonja — 1.

Polaków nie ułożono tu z państwami, jak to się dzieje na innych tego rodzaju zjazdach (np. kongresach pracy). Tym sposobem, Polska ma własne swoje miejsce, przedstawiające 3 zabory, jako odrębną, jednolitą całość, wcale pokaznie reprezentowaną. Uderza nas również poważna liczba delegatów angielskich, co staje w sprzeczności z dość rozpowszechnionym mniemaniem, jakoby eraj ten nie był podatny dla rozwoju socjalizmu. Zresztą, nietylko ilość przedstawicieli angielskich zwraca uwagę; reprezentacja ta i ze względu na swą jakość odrzyna się charakterystycznie tem, że w skład jej wchodzi przedewszystkiem rzeczywisci robotnicy. Wogóle można powiedzieć, że im kraj jest kulturalniejszy i bardziej uprzemysłowiony, tem mniej jego ruchem socjalistycznym zajmuje się inteligencja. W liczbie np. trzystu delegatów niemieckich widzimy 150 wójsków robotniczych związków zawodowych. Tymczasem w skład reprezentacji rosyjskiej, posiadającej aż 50 członków, wchodzi sami inteligenci.

Są to zjawiska bardzo ciekawe i charakterystyczne.

I jeszcze jedno zwraca uwagę. Oto, gdy przedstawiciele Anglii, robotnicy, odznaczają się manierami niemal wytwornymi i starannym ubraniem, delegaci rosyjscy — inteligenci — przedstawiają obraz wręcz przeciwny.

Drugim względem, który Kongresowi w Stuttgarcie nadaje znaczenie specjalne, jest fakt, iż zjazd taki po raz pierwszy odbywa się na ziemi niemieckiej, gdzie na to policja dotąd nie zezwalała.

Kongres rozpoczął się dnia 18 b. m. mityngiem ludowym pod gołem niebem. Pierwszą mowę wypowiedział Bebel, który — między innymi — wyjaśnił powody, jakie zniewoliły socjalistów do urządzenia zjazdu w Stuttgarcie, nie zaś w stolicy państwa, Berlinie, „pod okiem ks. Bülowa i przesa policji”. Dalej wykazywał mową rozwój socjalizmu i jego zwycięstwa wyborcze. Wyjątek stanowią pozornie tylko, zdaniem jego, Niemcy. Urzędy bowiem i władze gminne prowadziły przeciw socjalistom taką walkę wyborczą, jakiej Bebel nie widział w ciągu 42 lat swej działalności politycznej. Wreszcie mowa przedstawił statystycznie, iż niestuszem jest mniemanie Bülowa, jakoby socjaliści niemieccy zostali już zgnębieni.

Następnie zabrał głos przewodniczący międzynarodowego biura socjalistycznego, Vandervelde, z Brukseli.

Huraganem oklasków powitano Jaurésa. Mowę swą wygłosił on po francusku, kończąc ją następującym zdaniem w języku niemieckim: „Wrazie; gdyby niemiecki kanclerz państwa udzielił mi kiedy posłuchania, powiedziałbym mu, po uczestnictwie w zgromadzeniu niniejszem, że bardzo źle mu się powiodło zdeptać niemiecką socjalną demokrację”.

Słowa te wypowiedziane były na widok niezliczonych mas robotników, które zbiegły się z okolic Stuttgarta, by wysłuchać mów swych przywódców.

Na mityngu tym zabrał też głos delegat polski, Ignacy Daszyński.

Rzeczyprawy zasadnicze rozpoczęły się d. 20 b. m. omawiając tematy następujące:

- 1) Militarizm i konflikty międzynarodowe.
 - 2) Stosunek partji politycznych do związków zawodowych.
 - 3) Sprawa kolonialna.
 - 4) Emigracja i napływy robotników.
 - 5) Prawa wyborcze kobiet.
- Zjazd zamknięto w sobotę.

Telegramy.

Sprawa o spisek.

Petersburg 27 TAP. Na 8-m posiedzeniu sądu wojennego okręgowego wznowione zostały rozprawy. Do przerwy zabierali głos obrońcy: Zofji Feodosjewej Andrejewski, Nikitina Andronikow i Nikonow. Po przerwie przemawiał obrońca Siniawskiego, mianującego się przedtem Curkinem, obrońca Anny Pigin Sokolow. następnie zabrali głos: obrońca Naumowa i Ielistejewa Murawiew oraz obrońca Profkofjewej i małżonków Tanisowych Zarudny. O godz. 10-jej wieczorem ogłoszono przerwę.

Poświęcenie cerkwi.

Petersburg 28 TAP. W d. 1 września odbędzie się poświęcenie cerkwi, postawionej na miejscu: męczenniczej śmierci Cesarza Aleksandra II-go.

Cholera.

Petersburg 28 TAP. Komisja przeciwoholeryczna ogłasza, że od dnia 25 bm. w Samarze zachorowało na cholere 10, zmarło sześć osób.

We wsi Melekiesie zachorowało 6, zmarły 2 osoby.

W Nowej Dinaradce zachorowało 10 osób.

W czterech wsiach pow. nikolajewskiego zachorowało 12, zmarło 8 osób.

W Symbirsku zanotowano 3 podejrzane zastabnięcia, z których 2 na statku przybyłym z Astrachania, 1 — na statku z Niżniego-Nowgorodu.

W pow. czystopolskim od d. 20 bm.

W osadzie Marjńskiej pow. czekobarskiego od d. 25 bm. zmarł na cholere 1, przybyły statkiem z Niżniego-Nowgorodu.

W Niżnim-Nowgorodzie od d. 26 b. m. zanotowano 2 wypadki na cholere, z których jeden w mieście, drugi na barce, przybyłej z Astrachania.

W Astrachaniu od d. 25 bm. zachorowało 75, zmarło 29 osób; w pow. astrachaniskim zachorowało 19, w jenatjewskim — 1, w carewskim — 3 osoby, z których większość uległa cholereze na statkach.

Zabójstwa.

Tyflis, 28 TAP. W pow. elizawetpolskim we wsi Karocznar zabity został przez rozbójników goryjskich duchowny ormiański i pomocnik starosty wjejskiego.

Sewastopol 28 TAP. W domu Worobiewa w mieszkaniu właściciela Żilisa nastąpił z przyczyny niewiadomej wybuch w piecu. Pięć osób ranionych. Aresztowano właściciela domu lokatora z rodziną i byłego lokatora.

Touusk 28 TAP. O sześć worst od Berska napadnięto na poczcie barnaulską. Pocztyljon i woźnica zostali zabici.

Zamachy i napady.

Perm 28 TAP. W nocy w kopalniach Turjńskich dokonano napadu na kopalniarzy kantor pocztowy. rzucono przy tem 5 bomb. Napastnicy zabrali 1,500 rb.

Perm 28 TAP. Sądzą, że na ul. Niemieckiej do magazynu Fausta bomba rzucona została przez strajkujących szewców, których żądaniem Faust zadoseć uczynić nie chciał.

Mińsk 28 TAP. W powiecie igumeńskim dwaj ludzie usiłowali obrabować księdza Błonskiego. Podczas posęgu policy; rabusie rzucili bombę, której wybuch ogłuszył ich. Dokonano licznych aresztowań, znaleziono materiały wybuchowe.

London „Times” donosi z Tangu: Rozchodzą się tutaj pogłoski, iż były sultan Abdul-Hasis został zamordowany we własnym pałacu we Ferie.

Tanger 27 T. wł. Hiszpańska kolonja w Alcasar trzymała rękaz opuszczenia miasta.

San Sebastian 27 T. wł. Francja i Hiszpanja przygotowują notę do mocarstw z propozycją odłożenia sprawy zaprowadzenia policji do czasu uspokojenia kabylów.

Ze względu na nadchodzące burze jesienne, na miejsce mniejszych okrętów wojennych, stojących na wodach marokańskich, będą wysłane większe pancerniki.

Ofiary.

Na bitwie kościoła św. Rodziny. Bolestaw Szczęwalski rb. 5
Stanisław Szczawński 5
Na bibliotekę im. Orszakowej. Złamist-wiecha na trumnie św. P. Kobierzyński rb. 5
Kobierzyński na do Michałowicz rb. 5

Rubie w Berlinie.

Dańs 28 sierpnia 216.25

Rozkład jazdy pociągów na kol. Wiedeńskiej.

W stronę Sosnowca i Granicy.						W stronę Warszawy.					
Nr	Pociągi	Przychodzi	Postój	Odechodzi	Czas	Nr	Pociągi	Przychodzi	Postój	Odechodzi	Czas
19	Osobowy	6.37	12	6.49	rano	18	Osobowy	6.34	8	6.42	wieczorem
9	Pocztowy	11.37	10	11.47	przed połud.	2	Kurjerski	2.44	8	2.52	w nocy
15	Osobowy	2.37	8	2.45	po połud.	38	Osobowy	9.59	10	10.09	wieczorem
17	"	5.43	10	5.53	"	20	"	1.52	10	2.02	w nocy
5	Pośpieszny	7.20	8	7.28	wieczorem	56	Mieszany	12.09	15	12.24	"
37	Osobowy	9.00	10	9.10	"	40	Osobowy	—	—	5.25	nad ranem
39	"	12.00	—	—	w nocy	6	Pośpieszny	9.39	8	9.47	rano
55	Mieszany	9.04	18	9.22	rano	16	Osobowy	11.11	9	11.20	przed połud.
1	Kurjerski	4.16	8	4.24	nad ranem	10	Pocztowy	3.36	10	3.46	po połud.

Rozkład jazdy pociągów na kolei Herbskiej.

Z Częstochowy do Herbów, odchodzi: o 7.30 r., 9.14, 11.49 przed połud., 3.23, 5.53 po południu oraz w święta o 2.10 po południu.
 Z Herbów do Częstochowy, odchodzi: o 7.27 r., 10.17 r., 1.06, 4.50 po połud., 8.19 wieczorem, oraz w święta o 7.20 wieczorem.
 Z Częstochowy do Hantke, odchodzi: o 7.30 r., 1.55, 5.00 po południu, oraz w święta o 11.23 przed połud. i 5.34 po południu.
 Z Hantke do Częstochowy, odchodzi: o 8.20 r., 12.05 w połud., 4.05 po połud. i 6.05 wiecz., oraz w święta o 2.30 po połud.
 Z Częstochowy do Blachowni, odchodzi o 5.53 rano. — Z Blachowni do Częstochowy, odchodzi o 7.53 po połud.

GOLGOTA

w żywych obrazach w wielkim budynku panoramy. Aleja III obok parku. Otwarta codziennie.
Nadeszły nowe obrazy w kolorach.

Żaden przetwór odżywczy zagraniczny

MIMO KRZYKLIWEJ REKLAMY,
nie może zastąpić

ALBUMINOZY Henneberga,

kłora zyskuje coraz szersze koła zwolenników, dzięki swym **nieocenionym** własnościom, stwierdzonym przez powagi lekarskie

ALBUMINOZA składem swym odpowiadająca **wszystkim potrzebom organizmu**, jest **środkiem nieocenionym** dla odżywiania zarówno **DZIECI**, jak i osób **DOROSŁYCH**, wycieńczonych chorobą i nie mogących **STRAWIĆ ŻADNYCH INNYCH POKARMÓW, A NAWET MLEKA.**

ALBUMINOZA wzmacnia siły, zwiększa wagę ciała i zjawia najbardziej przewlekłe choroby, jak choroba angielska, skrofuly, gruźlicę, blednicę i ogólne osłabienie, z jakichkolwiek chorób wynikające.

Reprezent. na Częstochowę Z. Snawdzki.

Żądać wszędzie. Cena pudełka 50 kop.

Pod zarządkiem Ministerjum Przemysłu i Handlu

7-mio klasowa Szkoła Handlowa A. JEŻEWSKIEGO

(pod kierun. pedagogicz. G. Tołwińskiego).

Położona w najzdrowszej części m. Warszawy, wśród ogrodów, Szkoła posiada obszerny plac do zabaw, wzorowo urządzone laboratorium chemiczne na 100 miejsc, gabinety: fizyczny, zoologiczny, towaroznawstwa, zbiory botaniczne i mineralogiczne, ciemnie do wykładów z obrazami i kmapami. Niezależnie od wykształcenia zawodowego w zakresie nauk handlowych i społecznych. Szkoła daje wykształcenie ogólne, przygotowawcze do studiów wyższych w politechnikach i uniwersytetach, nadto uwzględnia szeroko nauki przyrodnicze, chemię i języki nowożytne. Urządzenia szkolne można zwiedzać codziennie. Egzaminu powakacyjnego rozpoczyna się w dniu 26 sierpnia. Początek lekcji w dniu 2 września. Programy na żądanie. Zapisy codziennie od 9ej rano do 1ej po poł.

Wpis półroczny wynosi w kl. wstępującej rb. 40, I i II—50, III i IV—55, V—60, VI i VII—75 rub. Warszawa, Koszykowa 9 700-3-1

Naturalna Woda Mineralna **VICHY** Wąskoszowska

VICHY CELESTINS Choroby Nerek Pęcherza i Zoladka.

VICHY GRANDE GRILLE Choroby Wątroby i Przyrzędu Zolciowego.

VICHY HOPITAL Choroby Kanałów Trawienia Zoladka, Kiszek.

Towarzystwo

„Europejska Konkurencja”

Sosnowiec, ul. Modrzejska dom p. Turskiego.

Wszystkie przedmioty po 20 kop.

Miedzy innymi towarami wyroby galanterijne, terrakotowe, majolikowe i toaletowe.

Oddziały nasze we wszystkich większych miastach Królestwa Polskiego i Rosji. 851-36-9

wydawca. F. D. Wilkoszewski.

!Nareszcie!

wynaleziono jedyny i niezawodny środek na usuwanie zmarszczek, piegów, węgrol, plam skórnych i t. p. a takim jest

Arystokratyna Rittera

Żądać w aptekach i składach aptecz. Główny skład na Królestwo Polskie, w składzie aptecznym

W. Orzeł

w Częstochowie III-cia Aleja

Nie można taniej

Zegar Ankier (nie Cylinder)

Tylko za rb. 2 kop. 25.

Wysłany po otrzymaniu zamówienia bez zadatku elegancji, trwałe męski kieszonkowy zegarek z czarnej stali elegancji, chód dzwiczny, nakręcany uszkiem, raz na 36 godzin, z podnoszącym się kłkiem. Cena tylko na czas 30 dni 2 rub. 25 kop. 25 szt. 4 rub. 3 szt. 5 rub. 70 kop. Do każdego zegarka dołącza się gwarancję na lat 6.

Adres: Centralny skład angielskich zegarków T-wo Afrikanów, Warszawa, Próżna 10—35. Przesyłka 40 kop. na Syberję 75 kop. 5-2

Zakład ślusarsko mechaniczny

zaleca części rowerowe różnych gatunków, jak opony od 8 rb. 75 kop. i kieszki od 2 rb., nowe i używane rowery, a także reparaacje i emalowanie. Zarządzający Kurasiewicz, Częstochowa, Teatralna 8. Cyklodom. 43—810

Zawiadomienie.

Przyjmuje na stancje—pantekni albo chłopców z gimnazjum polskiego. Zapewnia się sumienne opiekę—oraz pożywienie zdrowe i dostatanie. Aleja II-ga Nr. 23. 604—8—8

M. Owsiana

Nowość! Nowość! POLSKIE PŁYTY do gramofonu

naśpiewane przez artystów i artystki Warszawskich Teatrów Rządowych: Grąbczewskiego, Redo, Rapackiego, Sztetna, Kaweckiej, Bogorskiej Kantora Synagogi warszawskiej Sirtoa, humorysty Bronowskiego itd. itd.

Nowe zdjęcia

z „Wesołej wdówki, „Lizystraty, „Wenus w Warszawie, „Halkiz, pieśni narodowych, ludowych itp. itp.

Boğaty wybór płyt gramofonów. Gwarancja za ton pełny i czysty. Rzetelne obsługa. Ceny przystępne.

Herman Deutsch.

Katowice, ulica Pocztowa, 776—10—2 naprzeciw poczty. **Potrzebni** chłopcy lub dziewczyny do roznoszenia „Głosu Częstochowskiego.“ Wiadomość w Redakcji. 778—0—1

Ś. do sprzedania listy imienne Banku Włocławskiego 6% bez podatku na sumę 23,660. Wiadomość w Redakcji. 775-3-1

Zawiadomienie.

Edward Minkiewicz niniejszym podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że na stanowisku inspektora szkoły p. Marii Hantowerówny pozostawać nie będzie. 776 1-1

Po powrocie z dalekiego wschodu zawiadamiam Sz. Publiczność, iż otworzyłem swój zakład ponownie. Zakład Stalarko-Rzeźbiarski

Adama Świeżego

w Częstochowie, Aleja I i w domu p.p. Wolberg. Przyjmuje wszelkie obstalunki w zakresie stolarstwa wzbudzące, robota sumienna. Wielki wybór rysunków, mam na meble, pianki, stolowe i t. d. kosztorysy na żądanie. Polecam gotowe meble swego wyrobu 774 4-2

Ogród

owocowy i warzywny I i pół morgi, jest do wydzierżawienia zaraz. Wiadomość u właściciela domu. Wały Nr. 22. 746-3-3

Ważne dla przyjezdnych.

Ktoby życzył sobie tańszym kosztem, niż w hotelu zamieszkać przy przystwojnej rodzinie podczas pobytu w Częstochowie, niech takwawie raczy zgłosić się: Aleja III Nr. 53 mieszkania Nr. 11 blisko Jasnej Góry, tamże przyjmują stolowników, oraz przygotowują: śniadania, obiady i kolacje. 745-1-1

Ważniejszej i najkorzystniejszej lokuje sumy w miastach i na majątkach Z. Gregor, Częstochowa, Teatralna 24, Telefon 111. 751 5-3

Ważnie sprzedam cukierki, biłardy—Częstochowa, Teatralna 13. 756-6-2

Kodaktor: Wł. Rowiński